

4. Dubasenyuk, OA., Levkivs'kyu MV., red., 1999. 'Istoriya pedahohiky (History of Pedagogy)', Zhytomyr : Zhytomyrs'kyu derzhavnyu pedahohichnyu universytet, 336 s.
5. Key, E., 2011. 'Lyubov' i brak : Evolyutsiya lyubvi (Love and Marriage : The Evolution of Love)', *Seriya : Iz naslediya mirovoy filosofskoy mysli : etika. Knizhnyy dom «Librokom»*, 456 s.
6. Kovalenko, YEI., Belkina, NI., 2006. 'Istoriya zarubezhnoy pedagogiki (History of Foreign Pedagogy)', K. : *TSNL*, 662 s.
7. Koval'chuk, HH., 2010. 'Kershenshteyner pro rol' produktyvnoyi pratsi u vykhovanni osobystosti shkolyara (Kerschensteiner on the Role of Productive Work in the Education of the Student's Personality)', *Istoriiko-pedahohichnyy al'manakh, Vyp. 2*, С. 24-28.
8. 'Mysliteli obrazovaniya (Thinkers of Education)', 1994. T. 2. M. : *Progress*, 416 s.
9. Romanov, AA., 2012. 'Stanovleniye eksperimental'noy pedagogiki v Germanii (he Formation of Experimental Pedagogy in Germany)', *Istoriiko-pedagogicheskiy zhurnal, № 4*, S. 122-138.

DOI 10.33930/ed.2019.5007.17(10)-3

УДК 37.013.42: : 371.134

**ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ
КРЕАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З
ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ**

*THEORETICAL BASIS OF PROBLEM OF SHAPING CREATIVE
COMPETENCE IN FUTURE SOCIAL WORKERS FOR WORK WITH
GIFTED CHILDREN*

**Г. Й. Михайлишин
О. Л. Протас**

Актуальність дослідження. Сучасні проблеми формування компетентності студентів до діяльності з обдарованими дітьми зумовлені пріоритетним напрямком державної політики щодо пошуку, підтримки та розвитку обдарованих дітей та молоді. Відповідно, зростають потреби суспільства до професійних якостей соціальних працівників, які працюють з обдарованими дітьми.

Urgency of the research. The modern problems of forming competence for work with gifted children are conditioned by the priority direction of the state policy on search, support and development of gifted children and youth. Accordingly, the needs of the society for professional qualities of social workers who work with gifted children increase.

Постановка проблеми.

Вивчення та аналіз світового досвіду засвідчує, що у низці країн існують спеціальні програми підготовки фахівців, які працюють з обдарованими дітьми. Це засвідчує необхідність такої підготовки фахівців у нашій країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нами проаналізовано низку наукових досліджень, що розкривають проблематику, серед авторів: О. Карпенко, А. Капська, Г. Курагіна, Н. Пов'якель і т.д.

Постановка завдання.

Висвітлити теоретичні аспекти формування креативної компетентності майбутніх соціальних працівників у роботі з обдарованими дітьми.

Виклад основного матеріалу. Задля ефективного формування креативної компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи, запропоновано використання креативного підходу до організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, використання потенціал різних дисциплін у процесі професійної підготовки. Висвітлено основні аспекти формування креативної компетентності майбутніх соціальних працівників в аудиторній та позааудиторній формах освітньої діяльності та основні форми, методи такої підготовки. Використання зазначених підходів та аспектів дасть змогу сформувати креативну компетентність майбутніх соціальних працівників до роботи з обдарованими дітьми.

Висновки. Визначено поняття: “професійна компетентність соціальних працівників”,

Target setting. Studying and analysis of global experience shows that there are special training programs for experts working with gifted children in a number of countries. This signifies the need of such expert training in our country.

Actual scientific researches and issues analysis. We have analyzed a range of scientific studies that solve the problem, performed systematization of its main aspects, among authors: O. Karpenko, A. Kapska, H. Kurahina, N. Povyakel, etc.

The research objective. To reveal theoretical aspects of forming the creative competence of future social workers in dealing with gifted children.

The statement of basic material. For effective forming of creative competence in future social work experts, we suggested using the creative approach to organization of educational process in a higher educational establishment, using the potential of different disciplines in the process of professional training. We clarified the main aspects of shaping of creative competence in future social workers in classroom and outside classroom, as well as main forms of the methodology of such training. The use of the mentioned approaches will give an opportunity to shape creative competence in future social workers for work with gifted children.

Conclusions. Following the results of analysis and generalization of scientific works, we have defined

“професійна компетентність соціальних працівників до роботи з обдарованими дітьми”, “креативна компетентність соціального працівника”, “креативна компетентність соціальних працівників до роботи з обдарованими дітьми”. Охарактеризовано види обдарованості, виокремлено особливості обдарованих дітей та специфіку діяльності соціальних працівників у взаємодії з ними. Узагальнивши сучасні підходи до визначення креативності, враховуючи особливості соціальної роботи в сучасних соціокультурних умовах, ми визначили компоненти креативної компетентності майбутніх соціальних працівників у роботі з обдарованими дітьми: мотиваційно-аксіологічний; когнітивний; особистісний; діяльнісно-творчий, рефлексивний.

Ключові слова: обдарованість, обдаровані діти, креативність, компетентність, креативна компетентність, професійна компетентність соціальних працівників, професійна компетентність соціальних працівників до роботи з обдарованими дітьми, креативна компетентність соціального працівника, креативна компетентність соціальних працівників до роботи з обдарованими дітьми, компетентнісний підхід, креативний підхід.

the terms: professional competence of social workers, professional competence of social workers for work with gifted children, creative competence of a social worker, creative competence of social workers for work with gifted children. We have characterized types of giftedness, marked out the peculiarities of gifted children and the specific nature of activity of social workers while interacting with them. Having generalized modern approaches to defining creativity, considering the peculiarities of social work in contemporary social and cultural conditions, we identified the components of creative competence of future social workers in work with gifted children: motivational and axiological; cognitive; personal; pragmatist and creative; reflexive.

Keywords: giftedness, gifted children, creativity, competence, creative competence, professional competence of social workers, professional competence of social workers for work with gifted children, creative competence of a social worker, creative competence of social workers for work with gifted children, competence approach, creative approach.

Актуальність дослідження та постановка проблеми.

Модернізація освітньої сфери зумовлює необхідність досліджень різних аспектів інноваційної діяльності і підготовки до неї конкурентоздатних фахівців.

Підґрунтям розвитку інтелектуального і творчого потенціалу країни є підтримка обдарованої молоді, що потребує створення сприятливого соціального середовища для розвитку її здібностей і творчих можливостей.

Сучасні проблеми формування компетентності студентів до діяльності з обдарованими дітьми зумовлені пріоритетним напрямком державної політики щодо пошуку, підтримки та розвитку обдарованих дітей та молоді. Відповідно, зростають потреби суспільства до професійних якостей соціальних працівників, які працюють з обдарованими дітьми.

Вивчення та аналіз світового досвіду засвідчує, що у низці країн існують спеціальні програми підготовки фахівців, які працюють з обдарованими дітьми. Це засвідчує необхідність такої підготовки фахівців у нашій країні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню обдарованості приділяється належна увага, зокрема таким її аспектам, як: індивідуальних відмінностей обдарованих дітей (Б. Ананьєв, Л. Виготський, Б. Теплов та ін.); психологічних основ і структури обдарованості (Н. Лейтес, О. Матюшкін, В. Моляко, С. Рубінштейн та ін.); психологічні концепції інтелекту і творчості (Г. Айзенк, Дж. Гілфорд, К. Хеллер та ін.); розвиток інтелектуального і творчого потенціалу особистості (Д. Богоявленська, Н. Кічук, О. Матюшкін, В. Моляко та ін.); виокремлення сфер та видів обдарованості (Г. Бурменська, С. Гончаренко, В. Слуцький та ін.); розвиток обдарованості на різних вікових етапах (А. Брушлінський, В. Давидов, Н. Лейтес та ін.); виявлення і розвиток обдарованості учнівської молоді (Ю. Гільбух, О. Кульчицька, Б. Теплов та ін.).

Проблеми підготовки фахівців психолого-педагогічного профілю до розвитку обдарованості розкрито у працях вітчизняних вчених: О. Антонової, В. Демченко, О. Жосан, В. Ушмарової, Н. Федорова, М. Шемуди та ін.

Проблеми професійного розвитку майбутніх соціальних працівників / соціальних педагогів досліджували: С. Архипова, Р. Вайнола, Л. Міщик, В. Поліщук, С. Харченко та ін., креативності цих фахівців – Н. Дерев'яна.

Сучасні дослідження О. Демченко, Т. Воробйової, І. Карпової, М. Кашапова, засвідчують важливість творчості, як необхідної якості фахівця, який працює з обдарованими дітьми.

Однак, практика професійної діяльності соціальних працівників засвідчує шаблонність, консервативні підходи у роботі зі здібними дітьми, відсутність індивідуального творчого стилю діяльності фахівців.

Водночас, недостатня теоретична та методична розробленість визначеної проблеми, зростання вимог до фахівців соціальної роботи, як творчих особистостей, які здійснюють діяльність з обдарованими дітьми, зумовлює необхідність формування у них креативної компетентності.

Завдання дослідження - висвітлити теоретичні аспекти формування креативної компетентності майбутніх соціальних працівників до роботи з обдарованими дітьми.

Виклад основного матеріалу. На необхідність фахової підготовки соціальних працівників до роботи з обдарованими дітьми вказують О. Антонова, В. Демченко, О. Жосан, які визначають важливість теоретичних знань про сутність обдарованості, її специфіку, уміння виявляти та організовувати діяльність з ними. Підготовка студентів у закладах вищої освіти потребує інноваційних підходів до організації їх навчання на засадах компетентнісного підходу.

У Законі України “Про вищу освіту” поняття “компетентність” визначається як поєднання знань, умінь, практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадських якостей, морально-етичних цінностей, що визначає здатність особи успішно здійснювати професійну діяльність та є результатом навчання на певному рівні вищої освіти [1].

Н. Пов'якель професійну компетентність розглядає як “інтегральну характеристику професіоналізму, яка дає змогу визначити рівень підготовленості та здатність особистості успішно вирішувати професійні завдання і виконувати професійні обов'язки” [6, с. 48].

Поділяємо погляди А. Капської, згідно яких “професійна компетентність соціальних працівників – це комплекс знань, умінь, навичок, ціннісних орієнтацій, психологічних якостей, професійних позицій та акмеологічних варіантів” [3].

На основі аналізу позицій науковців до вищевказаних проблем та враховуючи особливості такої діяльності, визначаємо *професійну компетентність соціального працівника* як загальну здатність і готовність до фахової діяльності, яка ґрунтується на знаннях, вміннях, здібностях, цінностях, професійно-важливих якостях, ставленні та досвіді, які дають можливість, використовуючи інноваційні технології роботи з клієнтами, вирішувати професійні завдання у процесі професійної практики.

Креативна компетентність є складовою професійної компетентності та універсальною, так як затребувана майже всіма професіями.

Дослідження вчених (О. Антонової, В. Демченко, О. Михайленко) засвідчують необхідність достатнього рівня розвитку креативності, як інтегрованої якості фахівця, що працює з обдарованими дітьми.

Аналіз праць вчених засвідчує неоднозначність трактувань ними дефініції “креативність”, яку розглядають, як: загальну здатність до творчості (В. Дружинін, Л. Єрмолаєва-Томіна, В. Лімонт та ін.); інтегральну властивість особистості (Дж. Гілфорд, О. Матюшкін, Я. Пономарьов та ін.); здібність особистості

(Д. Богоявленська, Н. Лейтес, В. Моляко); здатність створювати оригінальні цінності (С. Медник, О. Кульчицька та ін.).

Відтак, креативність розглядаємо як інтегральну полідетерміновану систему взаємопов'язаних компонентів, як здатність породжувати різноманітний, соціально важливий, оригінальний продукт, знаходити рішення у нестандартних ситуаціях, що реалізується за сприятливих умов середовища в різних галузях людської діяльності.

Звідси, що креативність соціального працівника – це здатність до творчості, що виявляється в умінні аналізувати проблеми і їх вирішувати, генерувати нові ідеї, нестандартно підходити до вирішення професійних завдань, які виникають в процесі професійної діяльності.

Креативна компетентність є інтегральним системоутворювальним компонентом у структурі професійної компетентності фахівця.

Поняття “креативна компетентність” ввів у науковий обіг Р. Епштейн і визначав її як готовність адаптивно застосовувати здобуті знання, самостійно розширювати і поглиблювати їх, прагнути до самовдосконалення. Він вважав, що розвиток креативності залежить від сформованості таких компонентів: здатність висувати нові ідеї, проблематизувати ситуацію; розширювати сприйняття ситуації та способи вирішення завдань; уміння долати подразники навколишнього середовища [7].

Н. Вишнякова визначає креативну компетентність як “складне особистісне утворення, яке включає інтелектуальні, емоційні, моральні та інші набуті знання, вміння й навички, що дає змогу на інтегративному рівні переносити набуті компетентності з однієї сфери життєдіяльності в іншу, з метою досягнення нового результату діяльності” [2, с. 83].

У майбутніх фахівців соціальної роботи креативну компетентність потрібно формувати як стійку властивість особистості, що поєднує систему знань, умінь, особистісних якостей і досвіду процесу створення нового.

Однією із професійних компетентностей соціального працівника є компетентність в роботі з обдарованими дітьми.

Компетентність майбутнього соціального працівника до роботи з обдарованими дітьми в теоретичному і методичному аспектах базується на підходах до формування його професійної компетентності в цілому і врахуванні специфіки роботи з обдарованими дітьми. Вона включає необхідні для такої діяльності знання, уміння, навички, позиції, ціннісні орієнтації, особистісно-професійні якості, досвід.

Узагальнюючи погляди вчених (О. Антонової, О. Моляко, О. Музики), визначимо, що обдарованість є якісно своєрідним

поєднанням індивідуальних спадкових (задатки), особистісних та соціальних передумов для розвитку здібностей вище середнього рівня, що сприяє досягненню нею видатних успіхів у тому чи іншому виді діяльності.

Аналіз вищезазначених наукових розвідок дає змогу визначити, що обдарованою є дитина, у якої рівень розвитку однієї чи кількох здібностей перевищує умовну вікову норму, через що вона досягає значних успіхів у тій чи іншій діяльності.

На основі узагальнення психолого-педагогічної літератури з проблем дитячої обдарованості (О. Антонова, О. Моляко, О. Михайленко, О. Музики та ін.) виокремлено основні *ознаки обдарованих дітей: пізнавального розвитку*: допитливість, надчутливість до проблем, надситуативна активність, відмінна пам'ять, висока концентрація уваги, високий рівень розвитку логічного мислення, оригінальність, гнучкість, продуктивність мислення, легкість асоціювання; *соціально-психологічного розвитку*: прагнення до самоактуалізації, перфекціонізм, самостійність, егоцентризм, соціальна автономність, лідерські здібності, підвищена вразливість, змагальність; *фізіологічні особливості*: високий енергетичний рівень, нетривалий сон, дисгармонійність розвитку та ін.

У виокремленні основних напрямів роботи з обдарованими дітьми опираємось на запропоновану О. Карпенко модель соціального працівника, яка враховує особливості його професійної діяльності та включає такі складові: "а) функціональний; б) особистий; в) предметний аспект. Функціональний аспект професійної діяльності соціального працівника дає змогу виокремити основні функції соціального працівника у професійній діяльності та і роботі з обдарованими дітьми: діагностичну, прогностичну, організаційну, комунікативну, посередницьку, попереджувально-профілактичну, охоронно-захисну, функція допомоги і підтримки (соціально-терапевтична), аналітико-оцінювальну" [4, с.32].

Діагностична функція у роботі з обдарованими дітьми реалізується в здатностях: ідентифікувати обдарованість, виявляти задатки, здібності, вид та тип обдарування, вивчати її оточення, його вплив на її особистісний розвиток.

Прогностична функція виявляється в проектуванні її творчого розвитку; розробці програми особистісного розвитку, прогнозування та створення умов для розвитку її здібностей і талантів та ін.

Організаційна функція полягає в організації соціальної роботи з обдарованими дітьми, групою, іншими фахівцями, які оточують дитину, батьками, громадою задля створення сприятливих умов для її розвитку.

Комунікативна функція забезпечує уміння налагодження комунікації та взаємодії дитини, соціальної групи, державних і недержавних організацій, задля досягнення поставлених професійних цілей і результативної діяльності.

Посередницька функція полягає в налагодженні зв'язків між дитиною, групою і громадою та різними організаціями, установами, фондами, соціальними структурами.

Попереджувально-профілактична функція виявляється в застосуванні соціальним працівником соціально-правових, юридичних, психологічних механізмів попередження і подолання негативних проявів у поведінці дітей.

Охоронно-захисна функція полягає у використанні фахівцем наявного арсеналу правових норм для захисту прав та інтересів обдарованих дітей, груп.

Соціально-терапевтична функція (допомоги і підтримки) виявляється в організації простору взаємодії з приводу проблем, що у неї з'явилися, чи труднощів, надає допомогу у їх вирішенні, здійснює підтримку.

Аналітико-оцінювальна функція проявляється в усвідомленні процесу і результатів своєї діяльності у, уміннями виявляти в ній успіхи та прорахунки, порівнювати досягнуті результати з визначеними цілями й завданнями.

В контексті особистісного аспекту, професійно-важливими якостями необхідними в діяльності соціального працівника з обдарованими дітьми є: гуманність, повага до особистості дитини, чутливість, комунікабельність, висока моральність, позитивна “Я–концепція”, самокритичність, працездатність, готовність до дискомфорту, наполегливість.

Змістовий аспект діяльності соціального працівника (за О. Карпенко), – це повне узагальнення професійних знань (методологічні, теоретичні, методичні, технологічні), перехід від кількісних показників до якісних.

Складність феномену обдарованості зумовлює специфіку роботи з соціального працівника з такими дітьми. Проблеми у діяльності із ними можуть виникати через труднощі їх ідентифікації, неготовністю фахівців до роботи з ними. Тому серед першочергових завдань соціального педагога є соціальний захист та підтримка обдарованих дітей, створення сприятливих умов для розвитку їх здібностей і творчого потенціалу. Це, у свою чергу, актуалізує необхідність здійснення супроводу обдарованих дітей.

Соціально-педагогічний супровід Г. Курагіна визначає як “комплекс превентивних, просвітницьких, діагностичних і корекційних заходів, спрямованих на проектування й реалізацію умов для успішної соціалізації підлітків, перспектив їх особистісного росту” [5, с.15].

Основними напрямками соціального супроводу обдарованих дітей, є: діагностика (індивідуальна і групова), профілактика, консультування, корекційно-розвивальна робота, просвітницька діяльність, експертиза.

Соціально-педагогічний супровід розвитку обдарованості дитини вбачаємо в комплексі заходів, спрямованих на створення умов для її успішної соціалізації та самореалізації, формуванні її як творчого суб'єкта життєвого і професійного самовизначення, усвідомленому плануванні нею перспектив свого особистісного розвитку, розвитку своїх здібностей і талантів.

Основною метою супроводу розвитку обдарованих дітей має бути створення сприятливих умов для їх творчого розвитку, задоволення інтересів, формування суб'єктної позиції, що дають змогу успішно застосовувати знання, уміння, креативний потенціал, розширювати досвід, успішно соціалізуватися та реалізовувати себе в суспільстві.

Завданнями соціального супроводу обдарованих дітей є: їх виявлення; вивчення їх соціального статусу, умов життя, виховання, розвитку; оцінка їх потреб; виявлення інтересів, нахилів, здібностей; захист прав та інтересів; створення умов для реалізації індивідуальних творчих здібностей, активізація креативних особистісних ресурсів, сприяння їх розвитку; залучення до гурткової роботи; розвиток важливих життєвих компетенцій, критичного мислення, соціально-позитивних ціннісних орієнтацій; створення сприятливого соціально-психологічного клімату в середовищі; сприяння налагодженню взаємин з однолітками, учителями, батьками; оптимізація змісту і форм освіти фахівців, які працюють із ними, формування їх психолого-педагогічної компетентності; проведення просвітницької роботи з батьками; здійснення співпраці між закладом, сім'ями та територіальними місцевими громадами, соціальними службами для вирішення актуальних питань соціально-педагогічного супроводу обдарованості дітей.

Супровід здійснюється поетапно. На підготовчому етапі потрібне: удосконалення інформаційно-методичного забезпечення роботи з обдарованими дітьми; розробка програми роботи з ними; їх діагностика; створення банку даних обдарованих дітей; підготовка педагогів до реалізації програми. На практичному етапі – реалізація програми та забезпечення організаційних умов для розвитку їх здібностей і талантів. На узагальнюючому етапі – оцінювання ефективності розробленої моделі роботи з обдарованими дітьми, вироблення рекомендацій.

Висновки. У результаті аналізу та узагальнення праць учених, окресливши дефініції “компетентність”, “професійна компетентність”, “професійна компетентність соціальних працівників”, “креативність”, “креативна компетентність”,

“креативна компетентність соціальних працівників”, “обдарованість”, “обдаровані діти”, визначаємо “*креативну компетентність майбутнього соціального працівника до роботи з обдарованими дітьми*” як складне інтегративне особистісне утворення майбутнього фахівця, що формується у процесі професійної підготовки та роботи над самовдосконаленням, базується на знаннях фахової творчої діяльності, уміннях та навичках виявлення і розвитку творчих обдарувань дітей, сукупності творчих якостей, мотивації до творчої діяльності, рефлексії та творчому розвитку, що в сукупності забезпечують успішне здійснення творчої професійної діяльності, реалізацію обдарувань і талантів дітей.

Узагальнивши підходи вчених (Ж. Воронцової, М. Кашапова та ін.) до структури креативної компетентності, враховуючи особливості соціальної роботи в сучасних соціокультурних умовах, визначимо компоненти креативної компетентності майбутніх соціальних працівників у роботі з обдарованими дітьми: мотиваційно-аксіологічний; когнітивний; особистісний; діяльнісно-творчий, рефлексивний.

Мотиваційно-аксіологічний компонент креативної компетентності полягає в усвідомленні майбутнім фахівцем творчості як термінальної цінності, визначення своєї творчої позиції та ролі в суспільстві, усвідомлення своїх мотивів і потреб у креативній діяльності, вираженість мотивів творчої самореалізації і саморозвитку в процесі креативної діяльності, інтересів до розвитку інтелектуального та креативного потенціалу обдарованих дітей, налаштування на творчу діяльність, усвідомлення необхідності підтримувати мотивацію дитини на розвиток креативності та творчої індивідуальності.

Когнітивний компонент об'єднує певну сукупність міждисциплінарних знань з: проблем обдарованості, її класифікації, прояву, концепцій та моделей розвитку обдарованості; особливостей фізичного, психічного, розумового розвитку дітей, особливостей обдарованих дітей; методів виявлення обдарованих дітей; механізмів розвитку їх здібностей, інтелектуального та творчого потенціалу, стратегій, їх навчання і виховання; застосування інноваційних ефективних форм, технологій, методів, методик, засобів, технік з метою розвитку їх інтелектуальних та креативних здібностей; знання правових аспектів діяльності, професійної етики, здатність здобувати нові знання у процесі пошуково-пізнавальної діяльності та ін.

Особистісний компонент полягає в знанні аспектів розвитку особистості, концепцій обдарованості, творчості та механізмів їх розвитку; володіння уміннями розвитку інтелектуального і творчого потенціалу дітей; уміння стимулювати їх особистісний розвиток; уміння творчо підходити до вирішення професійних завдань. усвідомленні себе як творчої особистості, здатної до створення

нового, наявність креативних здібностей та якостей, цілеспрямованість, позитивна “Я-концепція”, самоповага, відчуття власної значущості, адекватна самооцінка, наявність відповідних вольових якостей, наполегливість, самостійність, гуманність, здатність до ризику.

Діяльнісно-творчий компонент полягає у здатності реалізувати міждисциплінарні знання з проблем роботи з обдарованими дітьми, розвитку їх креативності, умінні ідентифікувати обдарованість, надавати консультаційну допомогу дитині; педагогам, які працюють з нею, сім'ї обдарованої дитини; сприяти створенню сприятливих умов середовища, навчально-виховного процесу, сімейного виховання з метою розвитку обдарувань і талантів, уміння використовувати ефективні технології, форми, методи, засоби, прийоми роботи з обдарованими дітьми у професійних ситуаціях; налагоджувати співпрацю з учителями, батьками, фахівцями різних служб та установ з метою соціально-правового захисту дітей, розвитку їх здібностей та творчих обдарувань; уміння ставити творчі цілі і завдання в процесі діяльності, планувати і прогнозувати шляхи їх досягнення, продукувати нові креативні ідеї, знаходити неординарні рішення в нестандартних ситуаціях, моделювати творче вирішення проблем, реалізовувати творчі завдання, використовуючи вміння та творчий досвід, творчо застосовувати набутий досвід у роботі з обдарованими дітьми, виявляти креативну компетентність у нестандартних професійних ситуаціях.

Рефлексивний компонент дає змогу здійснювати самоконтроль, критично оцінювати досягнуте, здатність об'єктивно оцінювати результати та якість творчої діяльності, що забезпечує процес розвитку та саморозвитку, сприяє творчому підходу до професійної діяльності.

Отже, здійснений аналіз наукового дискурсу з проблеми формування креативності та компетентності майбутніх фахівців соціальної роботи з обдарованими дітьми дав змогу окреслити дефініцію креативної компетентності майбутнього соціального працівника до роботи з обдарованими дітьми, визначити її структурні компоненти, обґрунтувати основні аспекти її формування.

Список використаних джерел:

1. Верховна рада України, 2014. ‘Закон України “Про вищу освіту” від 1 липня 2014 р. № 1556-VII’. Доступно : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [Дата звернення 17 Серпня 2019].
2. Вишнякова, Н., 1999. ‘Креативная акмеология. Психология высшего образования : монография’, Минск : ООО «Дэбор», 300 с.

3. Капська, А., ред., 2011. 'Соціальна педагогіка', К. : *Центр учбової літератури*, 488 с.
4. Карпенко, О., 2007. 'Формування професійної компетентності соціального працівника як однієї із умов успішної практичної діяльності', *Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова, Серія № 11, Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління : зб. наукових праць, Випуск 6*, К. : *НПУ імені М. П. Драгоманова*, С. 32–39.
5. Курагина, Г., 2005. 'Социально-педагогическое сопровождение подростка из многодетной семьи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05', СПб., 195 с.
6. Пов'якель, Н., 2003. 'Професіогенез саморегуляції мислення практичного психолога : монографія', К. : *НПУ ім. М.П.Драгоманова*, 295 с.
7. Epstein, R., 2005. 'Generativity theory and creativity. Theories of creativity', Cresskill, New Jersey : *Hampton Press*.

References:

1. Verkhovna rada Ukrayiny, 2014. 'Zakon Ukrayiny "Pro vyshchu osvitu" vid 1 lypnya 2014 r. № 1556-VII (Law of Ukraine "On Higher Education" of July 1, 2014 № 1556-VII)'. Dostupno : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [Data zvernennya 17 Serpnya 2019].
2. Vishnyakova, N., 1999. 'Kreativnaya akmeologiya. Psikhologiya vysshego obrazovaniya : monografiya (Creative Acmeology. The Psychology of Higher Education : A Monograph)', Minsk : *ООО «Debor»*, 300 s.
3. Kaps'ka, A., red., 2011. 'Sotsial'na pedahohika (Social Pedagogy)', К. : *Tsentr uchbovoyi literatury*, 488 s.
4. Karpenko, O., 2007. 'Formuvannya profesiynoyi kompetentnosti sotsial'noho pratsivnyka yak odniyeyi iz umov uspishnoyi praktychnoyi diyal'nosti (Formation of Professional Competence of a Social Worker as One of the Conditions for Successful Practical Activity)', *Naukovyy chasopys NPU imeni M.P.Drahomanova, Seriya № 11, Sotsiolohiya. Sotsial'na robota. Sotsial'na pedahohika. Upravlinnya : zb. naukovykh prats'*, Vypusk 6, К. : *NPU imeni M. P. Drahomanova*, S. 32–39.
5. Kuragina, G., 2005. 'Sotsial'no-pedagogicheskoye soprovozhdeniye podrostka iz mnogodetnoy sem'i : dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.05 (Socio-pedagogical support of a teenager from a large family: a dissertation for a candidate of pedagogical sciences: 13.00.05)', SPb., 195 s.
6. Pov'yakel', N., 2003. 'Profesiohenez samorehulyatsiyi myslennya praktychnoho psykholoha : monohrafiya (The Professional Psychogenesis of the Self-Regulation of the Thinking of a Practical Psychologist : A Monograph)', К. : *NPU im. M.P.Drahomanova*, 295 s.
7. Epstein, R., 2005. 'Generativity theory and creativity. Theories of creativity', Cresskill, New Jersey : *Hampton Press*.